

Eitem: 12

Teitl: Adroddiad diweddarau risg

Gweithredu / Action required	Am sylwadau a sicrwydd
Amseru / Timing	Adrodd arferol
Argymhelliad/ Recommendation	Gofynnir i'r Bwrdd dderbyn yr adroddiad diweddarau risg hwn er sicrwydd a gwybodaeth. Mae'r adroddiad yn adroddiad naratif fel y gofynnwyd amdano gan y Pwyllgor Archwilio a Sicrwydd Risg ac a gefnogwyd gan y Bwrdd. Mae'n parhau i adeiladu ar adroddiadau naratif blaenorol a wnaed i'r Bwrdd a'r Pwyllgor dros y misoedd diwethaf. Mae hefyd yn adlewyrchu sefyllfa'r sefydliad wrth i ni barhau i weithredu'r Strategaeth Rheoli Risg newydd a gytunwyd gan y Bwrdd ym mis Mawrth 2025. Mae hyn yn cynnwys y gwaith parhaus ar gwblhau cyfres newydd o ddangosfyrddau adrodd.
Risg / Risk	Gallai methu â nodi a rheoli ein risgiau sefydliadol arwain at ganlyniadau tymor byr a thymor hwy i Llais.
Cyllid / Finance	Nid oes unrhyw oblygiadau ariannol uniongyrchol i'r adroddiad hwn heblaw am y risgiau hynny sy'n cwrmpasu materion ariannol yn uniongyrchol neu sydd ag elfennau buddsoddi yn gysylltiedig â nhw.
Amcan cynllun blynyddol/Annual plan objective	Mae ein prosesau risg yn rhoi sicrwydd i'r Bwrdd, pwyllgorau, y Tîm Gweithredol a Thîm Arwain bod yr holl risgiau strategol a gweithredol wedi'u nodi a'u bod yn cael eu rheoli'n effeithiol. Mae'r sefydliad yn parhau i gynnal cofrestr risg gorfforaethol a chyfres o gofrestrau risg rhanbarthol a rhai sy'n seiliedig ar swyddogaethau. Mae'r gwaith ar reoli risg yn rhan o'n trefniadau llywodraethu a sicrwydd yn unol â Fframwaith Sicrwydd y Bwrdd a chyflawni'r Cynllun Blynyddol ar gyfer 2025/2026.

	Mae gan y Pwyllgor Archwilio a Sicrwydd Risg rôl allweddol ar ran y Bwrdd wrth graffu ar ddull y sefydliad o ymdrin â risg a chynghori ar ddatblygiad parhaus dull y sefydliad o reoli risg. Adolygodd y pwyllgor y diweddariad ynghylch risg ddiwethaf yn ei gyfarfod ar 10 Medi 2025.
Ecwiti, Amrywiaeth a Chynhwysiant / Equity, Diversity & Inclusion	Nid oes unrhyw faterion ecwiti, amrywiaeth a chynhwysiant uniongyrchol yn ymwneud â'r adroddiad hwn, ond gallai fod nodweddion ym mhob risg.
Cyfathrebu/Communications	Ticiwch un o'r blychau canlynol os bydd y gweithgaredd hwn yn cael effaith ar: Mewnol: ein pobl ☒ Allanol: ein cwsmeriaid/partneriaid/rhanddeiliaid ☒ Allanol: enw da ein sefydliad ☒
Cymeradwyaeth/ Approval/Clearance	Mae'r papur hwn wedi cael ei glirio gan Alyson Thomas, Prif Weithredwr.
Trafodaethau neu benderfyniadau blaenorol	Mae'r adroddiad yn rhoi trosolwg o'r gwaith datblygu parhaus mewn ymateb i'r strategaeth rheoli risg gymeradwy, y cynllun blynyddol, fframwaith sicrwydd y bwrdd a gweithgaredd datblygu'r dangosfwrdd. Mae hefyd yn amlinellu'r gwaith asesu risg parhaus a wneir drwy'r Tîm Gweithredol i nodi'r risgiau allweddol o beidio â chyflawni'r Cynllun Blynyddol cymeradwy.
Awdur/Cyflwynwr/Author/Presenting	Richard Bevan, Cyfarwyddwr Llywodraethu Corfforaethol/Ysgrifennydd y Bwrdd
Dyddiad/Date	Tachwedd 2025

Cefndir/Cefndir a Manylion/ Detail

Mae'r Pwyllgor Archwilio a Sicrwydd Risg ar ran y Bwrdd wedi bod yn ymwneud â gwaith datblygu ar reoli risg dros y flwyddyn ddiwethaf. Mae'r pwyllgor wedi darparu sylwadau ac awgrymiadau ar sut y gellid datblygu, gwella ac adrodd ymhellach ar weithgareddau risg, cofrestrau risg a dangosfyrddau risg, gan awgrymu ffurf naratif o adrodd i helpu gyda gwell ymgysylltiad ym manylion y risgiau. Mae'r adroddiad hwn yn parhau i ymateb i'r awgrymiadau hynny ac yn adeiladu ar arddull adroddiad risg naratif a ddefnyddiwyd ar gyfer cyfarfodydd diweddar y Bwrdd a'r pwyllgorau.

Diweddariad gweithredu strategaeth rheoli risg

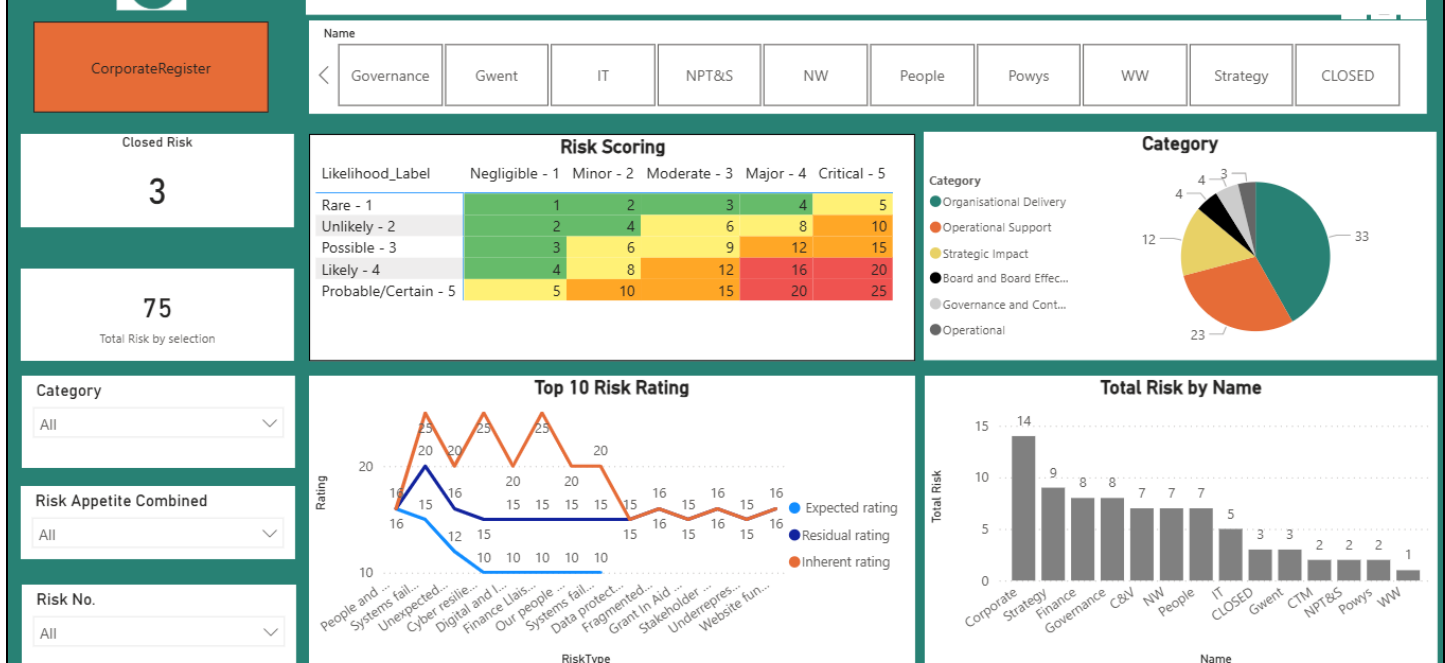
Mae cynnydd sylweddol yn parhau i gael ei wneud ers i'r Rheolwr Llywodraethu a Risg ymuno â Llais, ar weithgareddau datblygu, yn enwedig o ran asesu risgiau allweddol, ffynonellau sicrwydd, amserlenni/dyddiadau cau ar gyfer camau gweithredu, canlyniadau disgwylidig, cwblhau dangosfwrdd risg corfforaethol a dangosfyrddau risg rhanbarthol a swyddogaethol. Mae trafodaethau adolygu cynhwysfawr yn parhau i gael eu cynnal gyda'n rhanbarthau a'n holl swyddogaethau cenedlaethol i adolygu, ailadeiladu a chynnal eu cofrestrau unigol.

Mae gwaith wedi'i wneud a'i gwblhau i integreiddio'r dangosfwrdd risg corfforaethol a'r dangosfyrddau risg rhanbarthol a swyddogaethol i mewn i un fformat adrodd a ddangosir yn yr enghreifftiau isod. Bydd y rhain yn gynyddol ryngweithiol a byddant yn cael eu stampio â dyddiad ac amser i fod yn glir ynghylch pryd y diweddarwyd y wybodaeth ddiwethaf.

Corporate Risk Dashboard

Risk Dashboard

Mae'r adroddiad naratif canlynol yn rhoi gwybodaeth gyffredinol am yr hyn sydd wedi newid yn y cyfnod adrodd diwethaf (wedi gwella ac wedi gwaethygu), os oes risgiau newydd, pa gamau lliniaru/camau gweithredu newydd sydd wedi'u rhoi ar waith a beth yw'r cynlluniau ar gyfer y chwarter nesaf i weithredu ymhellach ar risgiau a lliniaru eu heffaith bosibl ar y sefydliad, ei wasanaethau a'i swyddogaethau.

Mae'r adroddiad hefyd yn egluro sut olwg fydd ar y sefyllfa os bydd y lliniariadau'n llwyddiannus a pha adnoddau neu gefnogaeth ychwanegol a allai fod yn ofynnol er mwyn dod â risgiau i lefel dderbyniol yn unol ag archwaeth risg datganedig y sefydliad.

Mae'r risgiau allweddol a nodwyd yn cael eu hasesu yn erbyn y Cynllun Blynyddol a phrosiectau allweddol eraill ac fe'u hamlinellir isod. Mae statws risg pob maes wedi'i nodi lle bo'n bosibl ac yn briodol er mwyn rhoi syniad cliriach o broffil presennol y risgiau.

Yn ystod y cyfnod adrodd diwethaf, mae gwaith diweddarau pellach wedi'i wneud ar y gofrestr risg gorfforaethol. Roedd hyn yn rhannol i ail-neilltuo arweinyddiaeth rhai risgiau allweddol yn dilyn ymadawiad y cyn Cyfarwyddwr Strategol Gweithrediadau a Gwasanaethau Corfforaethol ar ddechrau mis Hydref 2025, yr asesiad o'r gwaith adferol sydd ei angen mewn rhai meysydd a diweddarau risgiau i adlewyrchu hyn a sawl maes risg newydd a nodwyd trwy asesiad gan y Tîm Gweithredol.

Mae'r risgiau newydd a nodwyd a'u llunio yn y cyfnod adrodd diwethaf wedi cynnwys:

- **Cysondeb cyfathrebu** – Gall y risg o fethu â dilyn i fyny, cyfleu canlyniadau, a rhannu mewnwelediadau yn gyson ar draws Llais arwain at erydiad ymddiriedaeth, llai o hyder gan y llywodraeth a phartneriaid, colli problemau diogelwch, a cholli cyfleoedd i ddylanwadu ar wella gwasanaethau.
- **Dysgu a datblygu** - gall graddfa a chymhlethdod y dysgu a'r datblygu sydd eu hangen ar draws Llais fod yn fwy na'r capasiti presennol, gan arwain at risg o oedi wrth weithredu, dealltwriaeth anghyson o rolau a systemau, a llai o hyder yn y ddarpariaeth.

Mae'r ddau risg hyn wedi bod yn ddimensiynau o risgiau mwy cyfansawdd eraill yn flaenorol, ond ystyriwyd ei bod yn bwysig eu tynnu allan fel risgiau ar wahân i'w rheoli'n well trwy'r prosesau rheoli risg.

Dau faes risg arall a aseswyd yn ddiweddar gan y Tîm Gweithredol ac a ychwanegwyd at broffil risg y sefydliad. Y rhain yw:

- **Cyllideb Llywodraeth Cymru:** Ar hyn o bryd mae ansicrwydd ynghylch pasio cyllideb ddrafft Llywodraeth Cymru ar gyfer blwyddyn ariannol 2026/2027. Mae trafodaethau parhaus yn digwydd. Mae risg, os na fydd y Senedd yn cytuno ar gyllideb, y byddai toriadau cyllido awtomatig yn berthnasol, a fyddai â chanlyniadau sylweddol i wasanaethau cyhoeddus Cymru.
- **Etholiadau Senedd 2026:** Mae'r Tîm Gweithredol wedi ystyried yr effaith bosibl ar ymgysylltu â Senedd fwy a'i chefnogi yn dilyn etholiadau mis Mai nesaf, gyda 96 o aelodau. Mae risgiau hefyd yn ymwneud â'r etholaethau newydd sy'n croesi ffiniau rhanbarthol presennol, fel y'u gweithredir ar hyn o bryd gan Llais. Felly, mae hyn yn cyflwyno'r risg bosibl o fod angen sefydlu gwahanol ffyrdd o weithio ar gyfer ein rhanbarthau.

Hefyd, o ystyried y system etholiadol newydd a'r potensial i ail-gydbwysu aelodaeth ledled Cymru, mae potensial ar gyfer blaenoriaethau diwygiedig ac ail-lunio ar gyfer gwasanaethau cyhoeddus yng Nghymru yn unol â meddylfryd unrhyw lywodraeth newydd. Mae'r Tîm Gweithredol ochr yn ochr â'r Bwrdd wedi bod yn ystyried ein galwadau maniffesto fel sefydliad i geisio tynnu sylw at y themâu allweddol y mae pobl Cymru yn eu dweud wrthym am yr hyn maen nhw ei eisiau o'u hiechyd a'u gofal cymdeithasol yng Nghymru.

Asesiad risg Cynllun Blynyddol 2025/2026 (sy'n sail i'r gofrestr risg gorfforaethol ar gyfer 2025/2026)

1. Themâu trawsbynciol – golwg naratif

Mae sawl risg wedi'u nodi fel rhai sy'n ymestyn ar draws pob amcan yn y Cynllun Blynyddol; fe'u gwelir fel yr "edau aur" y mae angen i'r Bwrdd a'i bwyllgorau gadw llygad arnynt drwy gydol y flwyddyn. Mae'r rhain hefyd yn cael eu hystyried ymhellach wrth i Llais symud i'r rownd gynllunio nesaf wrth i ni feddwl am ein blaenoriaethau ar gyfer y Cynllun Blynyddol ar gyfer 2026/2027, sef blwyddyn olaf ein strategaeth 3 blynedd a gytunwyd yn 2024.

Bydd y Bwrdd yn cymryd rhan weithredol yn y broses o drafod a chynllunio'r cynllun blynyddol nesaf yn ei sesiwn datblygu Bwrdd ym mis Rhagfyr 2025, gyda'r bwriad o gymeradwyo'r cynllun yn gynnar yn 2026.

Maes risg - Cynhwysedd a gallu

Mae ein gweithlu yn fwy main nag yr oedd 12 mis yn ôl, yn dilyn y Cynllun Rhyddhau Cynnar Gwirfoddol. Mae gwaith yn parhau i ailgynllunio a recriwtio i rolau newydd er mwyn cyflawni ymrwymadau strategol a gweithredol Llais yn well. Yn y tymor byr mae rhai bylchau mewn cynhwysedd. Fodd bynnag, mae'r rhain yn cael eu llenwi fwyfwy. Fel y soniwyd uchod, cynhaliwyd asesiadau pellach hefyd ynghylch ein gofynion dysgu a datblygu i sicrhau bod Llais yn y sefyllfa orau i barhau i gyflawni ei ymrwymadau yn ystod ein cynllun blynyddol presennol ac yn y sefyllfa orau i alinio ein capasiti a'n galluoedd i wneud yn siŵr ein bod yn gallu gweithredu cynllun blynyddol 2026/2027 yn llwyddiannus, pan gaiff ei gytuno'r flwyddyn nesaf.

Yn y cyfnod diwethaf, mae swyddi newydd wedi cael eu cynllunio, ac eraill wedi cael eu hail-ddatblygu ac mae recriwtio ar eu cyfer yn digwydd ar hyn o bryd, gyda rhai dechreuwyr newydd wedi ymuno â Llais yn ystod y misoedd diwethaf. Mae'r rolau hyn ar lefelau swyddogaeth ranbarthol a chorfforaethol. Bydd y chwarter nesaf yn bwysig wrth liniaru'r risg capasiti yn y sefydliad drwy gwblhau sawl rhaglen recriwtio gyfredol.

Nes bod cydweithwyr yn dechrau swyddi newydd o fewn Llais a bod pob dechreuwr newydd yn cyrraedd, mae'r timau presennol yn gweithio ar eu cynhwysedd mwyaf. Ein hymateb uniongyrchol fu neilltuo amser staff ar gyfer tasgau blaenoriaeth a llenwi'r contractau â chontractau asiantaeth tymor byr pan fo'n hanfodol, yn ogystal ag arafu neu oedi gweithgaredd llai effeithiol, lle bo'n bosibl a/neu'n briodol.

Maes arall o effaith fu ymadawiad y Cyfarwyddwr Strategol Gweithrediadau a Gwasanaethau Corfforaethol ar ddechrau mis Hydref 2025. Mae'r Prif Weithredwr wedi arwain y gwaith i aildyrannu rolau arweiniol, a drafodwyd a chefnogwyd y rhain gan y Bwrdd yn ei gyfarfod ym mis Medi. Ers hynny, mae gwaith asesu wedi'i wneud i nodi blaenoriaethau a chymryd camau unioni.

Yn y cyfamser, mae cydweithwyr y Tîm Gweithredol wedi ymgymryd â rolau ychwanegol i arwain meysydd allweddol mewn cysylltiad â'r timau presennol yn y sefydliad. Trafodwyd a chymeradwywyd strwythurau corfforaethol newydd gan y

Bwrdd yn ei gyfarfod ym mis Medi hefyd ac mae ad-drefnu'r strwythur gweithredol/corfforaethol ar y gweill ar hyn o bryd.

Mae sawl risg ar y gofrestr risg gorfforaethol yn ymwneud â'r thema hon – maent yn amrywio rhwng lefelau risg cyfredol o 12 a 15 (meysydd risg melyn ac ambr), pob un â champau gweithredu ar waith i geisio lliniaru'r risgiau. Mae'r rhain wedi cynnwys cwblhau strategaeth pobl (a gefnogwyd gan y Pwyllgor Gweithlu, Tâl a Thelerau Gwasanaeth yn ei gyfarfod ym mis Hydref) a'r rhaglen gyfredol o ailgynllunio ac ail-alinio rolau sy'n cael ei harwain gan y Prif Weithredwr a'r Tîm Gweithredol, gan wneud y mwyaf o'r cyfleoedd a gyflwynir gan y cynllun rhyddhau cynnar gwirfoddol a symudiadau eraill ymhlith uwch staff.

Ardal risg - Pwysau parhaus ar iechyd a gofal cymdeithasol

Mae pwysau ar wasanaethau ledled Cymru yn aml oherwydd amseroedd aros, argaeledd gweithlu, cyfyngiadau ariannol a phwysau "gaeaf" drwy gydol y flwyddyn yn golygu bod gan wasanaethau llai o le ac amser o bosibl i ymgysylltu â Llais neu weithredu ar ein cynigion. Y risg gyffredinol yw y gallem ddim cael ein clywed ac y gallai partneriaid ei chael hi'n anodd gweithredu'r hyn y maent wedi cytuno arno, a allai erydu hyder y cyhoedd.

Mae lliniaru parhaus yn y maes hwn yn ddeublyg. Rydym yn canolbwyntio ein cynrychioliadau ar gamau cyntaf realistig (er enghraifft, gwybodaeth ryddhau well yn hytrach nag ailgynllunio llwybrau cyfanwerthu) ac yn defnyddio ein rhaglen Hawliau, Disgwyliadau a Chyfrifoldebau i lunio camau gweithredu a gweithgareddau sy'n parhau i fod yn gyraeddadwy, hyd yn oed mewn system dan bwysau.

Mae cynnydd sylweddol wedi'i wneud yn y maes hwn gan fod y rhaglen iechyd a gofal cymdeithasol a garem wedi bod yn rhedeg yn ystod y misoedd diwethaf. Serch hynny, gallai fod risg bellach wrth i ni fynd i mewn i gyfnod y gaeaf, a galw am gynnydd pellach ar wasanaethau iechyd a gofal cymdeithasol, yn enwedig gan fod asesiadau cyfredol yn awgrymu bod tymor y fflw eleni wedi dechrau'n gynharach a bod y mathau o fflw sy'n cael eu nodi yn awgrymu y gallai'r effaith fod yn fwy difrifol.

Gallai hyn hefyd gael effaith gyfartal ar gapasiti staffio yn Llais a'n gallu i ymgysylltu'n weithredol â gwasanaethau. Eisoed, ym mis Tachwedd 2025, mae sawl bwrdd iechyd

wedi gweithredu cyfyngiadau a rhagofalon gan ganolbwyntio'n bennaf ar ganllawiau ymwelwyr a gwisgo masgiau oherwydd pryderon ynghylch y fflw.

Mae Llais hefyd yn parhau i feithrin perthnasoedd gwaith cadarnhaol gyda sefydliadau partner naill ai'n uniongyrchol neu drwy eu hymgorffori mewn mecanweithiau partneriaeth, gyda chefnogaeth datblygu cytundebau a memoranda dealltwriaeth lle bo'n briodol.

Mae'r rhain hefyd yn helpu i liniaru'r risg na fydd sefydliadau iechyd a gofal cymdeithasol yn ymwybodol o waith Llais nac yn clywed amdano. Bydd adolygiad pellach o femoranda dealltwriaeth a threfniadau partneriaeth yn cael ei ddatblygu yn y misoedd nesaf, er enghraifft gydag Iechyd a Gofal Digidol Cymru a hefyd rôl arweiniol Llais wrth sefydlu Fforwm Partneriaeth Llais Mamolaeth a Newyddenedigol Genedlaethol Cymru (MNVPC).

Mae nifer o risgiau ar y gofrestr risg gorfforaethol yn ymwneud â'r thema hon – maent yn amrywio rhwng lefelau risg cyfredol o 12 a 16 (meysydd risg melyn ac ambr), pob un â chamau gweithredu ar waith i geisio lliniaru'r risgiau. Mae'r rhain yn cynnwys y cysylltiad rheolaidd â phartneriaid, yn enwedig sefydliadau iechyd a gofal cymdeithasol. Monitro'r galw yn weithredol. Gweithio ar ailasesiadau rhanbarthol o drafodaethau cynllunio gwasanaethau gyda sefydliadau iechyd a gofal cymdeithasol. Cyfranogiad gweithredol mewn cyfarfodydd partneriaeth ar lefelau rhanbarthol a chenedlaethol. Fframio'r Rhaglen Hawliau, Disgwyliadau a Chyfrifoldebau.

Maes risg - Ymwybyddiaeth y cyhoedd a phartneriaid

Mae Llais yn dal yn newydd i lawer o bobl. Os nad yw rhanddeiliaid yn deall ein rôl benodol, gallai dyblygu ac atebolrwydd aneglur arwain at hynny.

Mae cynllun cyfathrebu 4 neges ar waith (“llais annibynnol”, “dan arweiniad tystiolaeth”, “rydym yn gwneud i newid digwydd”, “rydym yn lleol ac yn genedlaethol”). Bydd y dangosfyrddau perfformiad arfaethedig yn rhoi rhagor o ddata gweladwy ac awdurdodol inni, a bydd pob cynnyrch sydd ar gael i'r cyhoedd yn cael ei gyhoeddi mewn fformatau hygyrch, gan gynnwys y Gymraeg yn gyntaf. Maent yn cael eu

cwblhau ar hyn o bryd gyda dim ond rhai agweddau ar lywodraethu gwybodaeth yn cael eu hegluro a byddant yn cael eu rhannu cyn gynted â phosibl.

Mae hyn yn arbennig o berthnasol i'n rôl pan wneir cynigion i newid gwasanaethau. Rydym wedi bod yn ymgymryd â gwaith i gynhyrchu gwybodaeth wedi'i diweddarau i staff, partneriaid a'r cyhoedd am ein rôl, canllawiau i staff a datblygu protocol amlinellol ar gyfer ymdrin â newidiadau i wasanaethau i'w drafod a'i gytuno â chyrff y GIG ac awdurdodau lleol. Trafodwyd hyn yn ddiweddar gyda Chyfarwyddwyr Cynllunio'r GIG a Chymdeithas Cyfarwyddwyr Gwasanaethau Cymdeithasol lle'r oedd cytundeb ar yr egwyddorion, ond mae angen gwneud mwy o waith ar y manylion yng nghyd-destun gwneud penderfyniadau llywodraeth leol. Mae ffordd ymlaen i gwblhau'r trefniadau wedi'i chytuno gyda'r GIG a llywodraeth leol

Rydym hefyd yn ymgymryd â gwaith cysylltiadau cyhoeddus pellach i helpu gydag ymwybyddiaeth, gwybodaeth a dealltwriaeth pobl o'n swyddogaethau, rolau a chyfrifoldebau ac rydym wedi ychwanegu cynhwysedd ychwanegol at ein swyddogaethau cyfathrebu ac ymgysylltu. Gall y risg o fethu â dilyn i fyny, cyfleu canlyniadau, a rhannu mewnwelediadau yn gyson ar draws Llais arwain at erydiad ymddiriedaeth, llai o hyder gan y llywodraeth a phartneriaid, colli problemau diogelwch, a cholli cyfleoedd i ddylanwadu ar wella gwasanaethau. Arweiniodd yr asesiad ychwanegol hwn at fframio'r risg ychwanegol ar gyfer y gofrestr risg gorfforaethol, fel yr amlinellwyd yn gynharach.

Mae cynhyrchu ein hail adroddiad blynyddol llawn a chyfrifon hefyd yn cynnig cyfleoedd i amlygu gwaith ac effaith Llais, er ei fod yn cwmpasu 2024/2025 ac nid ein gweithgareddau diweddaraf. Cymeradwywyd yr adroddiad blynyddol a'r cyfrifon yng nghyfarfod ychwanegol y Bwrdd ar 5 Tachwedd ac wedi hynny maent wedi'u hardystio gan Archwilydd Cyffredinol Cymru a'u gosod yn y Senedd, yn ôl yr angen.

Bydd dogfen drosolwg hefyd yn cael ei chynhyrchu i dynnu sylw at rai o'r negeseuon allweddol o'n dogfennaeth gorfforaethol, a bydd hyn yn cael ei rannu gyda'n partneriaid a phobl Cymru a bydd gweithgaredd cyfathrebu a chodi ymwybyddiaeth yn digwydd ar gyhoeddi'r dogfennau datgelu cyhoeddus pwysig hyn.

Mae ein presenoldeb a'n gweithgareddau mewn digwyddiadau cenedlaethol yn ystod yr haf fel yr Urdd, yr Eisteddfod Genedlaethol, Sioe Frenhinol Cymru a digwyddiadau Balchder, hefyd wedi helpu i godi ymwybyddiaeth o rolau Llais, y gwaith a wnawn a phroffilio'r effaith a gawn. Bydd y gwaith y mae'r Tîm Gweithredol ochr yn ochr â'r Bwrdd wedi bod yn ei ystyried ar ein galwadau maniffesto ar gyfer etholiad y Senedd yn 2026 hefyd yn gyfle pellach i dynnu sylw at y themâu allweddol y mae pobl Cymru yn eu dweud wrthym am eu profiadau o iechyd a gofal cymdeithasol yng Nghymru.

Mae nifer o risgiau ar y gofrestr risg gorfforaethol yn ymwneud â'r thema hon - maent yn amrywio rhwng lefelau risg cyfredol o 9 a 12 (meysydd risg melyn), pob un â champau gweithredu ar waith i geisio lliniaru'r risgiau. Mae camau gweithredu parhaus yn y maes hwn yn cynnwys ein rhaglenni cyfathrebu ac ymgysylltu a datblygu protocolau newydd gyda phartneriaid i egluro ein rôl ac atgyfnerthu ein hannibyniaeth. Mae gweithgaredd parhaus yn y maes hwn i geisio cadw'r risgiau hyn dan adolygiad ac fel yr eglurwyd mai risg newydd wedi dod i'r amlwg ers cyfarfod diwethaf y Bwrdd.

Maes risg - Ansawdd data a mewnwelediad

Mae ein llwyddiant yn dibynnu ar ddata da. Mae anghysondebau yn y defnydd o'n system Rheoli Perthynas â Chwsmeriaid, ynghyd â throsiant staff, yn peryglu effeithio ar ddyluniad a chyflwyniad ein dangosfyrddau a'n dangosyddion perfformiad allweddol a grëwyd i roi sicrwydd. Mae dangosfwrdd ansawdd data yn cael ei ddatblygu i amlygu bylchau ar gyfer pob arweinydd rhanbarthol, cynhelir "cyfarfodydd data" misol i lanhau cofnodion hanesyddol, a bydd unrhyw faterion sy'n bygwth gwneud penderfyniadau ar faterion allweddol yn cael eu huwchgysyfeirio'n uniongyrchol i'r Tîm Gweithredol.

Mae ein ffocws ar risgiau sy'n gysylltiedig â datblygu ein systemau digidol wedi cynyddu wrth i gyflymder ein gwaith datblygu gynyddu, fel bod risgiau a nodwyd yn ei ddyluniad, ei ymarferoldeb a'i gyflwyniad yn cael eu lliniaru.

Gyda'i gilydd, mae'r risgiau trawsbynciol hyn yn cael eu rheoli'n weithredol ar hyn o bryd ond rhaid iddynt aros ar radar y sefydliad a byddant yn nodweddion allweddol o

adrodd ar risg. Cynhwysedd o fewn Llais yw'r ffactor mewnol mwyaf, a phwysau system yw'r newidyn allanol mwyaf i geisio ei reoli yn y flwyddyn i ddod.

Mae gan ychydig o risgiau ar y gofrestr risg gorfforaethol ddimensiynau sy'n ymwneud â'r thema hon - maent yn amrywio rhwng lefelau risg cyfredol o 12 a 16 (meysydd risg melyn ac ambr), pob un â chamau gweithredu ar waith i geisio lliniaru'r risgiau. Mae'r rhain yn cynnwys gwaith datblygu corfforaethol ar yr OKR, CRM, dangosfyrddau a'r gwaith rhaglen llywodraethu gwybodaeth a wnaed yn ystod y misoedd diwethaf. Mae strategaeth ddigidol a data cynhwysfawr yn cael ei chwblhau.

Maes risg - Cymhlethdod y system a bylchau atebolrwydd

Mae'r dirwedd rydym yn gweithredu ynddi, yn enwedig integreiddio iechyd a gofal cymdeithasol, yn gynyddol gymhleth. Gall nifer o sefydliadau fod yn gyfrifol am brofiad un person, ac nid yw ffiniau rhwng cyrff y GIG, awdurdodau lleol, y sector gwirfoddol a rheoleiddwyr bob amser yn glir i'r cyhoedd.

Mae hyn yn creu risg y bydd ein canfyddiadau neu ein hargymhellion yn cael eu trosglwyddo rhwng cyrff heb benderfyniad. Mae hefyd yn herio ein gallu i ddangos effaith. I liniaru hyn, rydym yn gweithio drwy Fyrddau Partneriaeth Rhanbarthol ac yn defnyddio llwybrau uwchgyfeirio thematig i Lywodraeth Cymru pan fydd camau gweithredu lleol yn arafach i symud ymlaen.

Rydym hefyd yn datblygu ymhellach ein perthynas â Pherfformiad a Gwella GIG Cymru a'r tîm uwch newydd ym Mhwyllgor Comisiynu ar y Cyd GIG Cymru. Bydd ein safonau cynrychiolaeth sydd ar ddod hefyd yn egluro disgwyliadau ynghylch dilyniant ac ymateb ac yn cyfrannu at liniaru'r maes risg hwn.

Mae sawl risg ar y gofrestr risg gorfforaethol yn ymwneud â'r thema hon – maent yn amrywio rhwng lefelau risg cyfredol o 12 a 16 (meysydd risg melyn ac ambr), pob un â chamau gweithredu ar waith i geisio lliniaru'r risgiau. Mae'r rhain yn cynnwys y cysylltiad rheolaidd â phartneriaid, yn enwedig sefydliadau iechyd a gofal cymdeithasol. Presenoldeb rhanbarthol mewn Byrddau Partneriaeth Rhanbarthol ac ymgysylltu â rhwydweithiau allweddol fel Grŵp Cyfarwyddwyr Cynllunio'r GIG.

Maes risg - Diogelu ac effaith emosiynol ein gwaith

Wrth i ni ymgysylltu'n fwy uniongyrchol â phobl ar faterion sensitif, er enghraifft, colled mamolaeth, argyfyngau iechyd meddwl, trosglwyddo gofal, a hygyrchedd niwroamrywiol i enwi ond rhai, rydym yn fwy tebygol o glywed datgeliadau gofidus neu ddifrifol. Mae hynny'n creu 2 risg: yn gyntaf, nad ydym wedi'n cyfarparu i weithredu'n ddiogel nac yn gyson pan fydd pryderon diogelu yn codi; ac yn ail, bod ein staff a'n gwirfoddolwyr yn amsugno'r effaith heb gefnogaeth ddigonol.

Mewn ymateb, rydym yn ymgorffori arfer myfyriol yn nhrefn y tîm, yn ailystyried ein model goruchwyllo ar gyfer rolau rheng flaen ac yn parhau i sicrhau bod gan aelodau staff fynediad at y gefnogaeth y gallent fod ei hangen. Mae dysgu staff wedi'i wneud ar ddiogelu ar draws y sefydliad.

Cynhaliwyd rhaglen ddysgu bellach ar hyfforddiant dementia a niwroamrywiaeth ym mis Gorffennaf ac Awst 2025 a oedd yn ceisio lleihau'r risg trwy well dealltwriaeth ac ymwybyddiaeth ymhlith staff wrth ddefnyddio ein systemau, prosesau a pholisïau. Mae'r polisi a'r weithdrefn diogelu wedi cael eu hadolygu a'u diweddarau'n llawn yn ddiweddar. Mae wedi bod yn destun ymgynghoriad staff ac mae hefyd wedi cael ei ystyried gan y Pwyllgor Gweithlu, Tâl a Thelerau Gwasanaeth. Mae'r polisi diwygiedig wedi'i gyflwyno i'r Bwrdd ei ystyried a'i gymeradwyo yng nghyfarfod y Bwrdd ym mis Tachwedd.

Mae gan nifer o risgiau ar y gofrestr risg gorfforaethol ddimensiynau sy'n ymwneud â'r thema hon – y lefel risg gyfredol ar gyfer y maes hwn yw 15 (lefel risg ambr), gyda champau gweithredu ar waith i geisio lliniaru'r risgiau. Mae'r rhain yn cynnwys hyfforddiant ychwanegol a chodi ymwybyddiaeth yn enwedig o ran diogelu a gofal cymdeithasol. Mae gwaith pellach yn cael ei wneud ar lesiant ac ymateb i'r arolwg llesiant sefydliadol a gynhaliwyd y llynedd. Bydd y meysydd hyn yn parhau i gael eu monitro'n fanylach drwy'r Pwyllgor Gweithlu, Tâl a Thelerau Gwasanaeth.

Maes risg - Rhwymedigaethau iaith a chynhwysiant

Mae ein Tîm Gweithredol yn glir bod cyflawni ein dyletswyddau o dan Safonau'r Iaith Gymraeg yn fwy na chydymffurfio; mae'n ymwneud â hygyrchedd, cyrhaeddiad a thegwch. Fodd bynnag, nid oes gan bob un o'n timau staff sy'n siarad Cymraeg ar hyn

o bryd, ac mae cyfieithu ar y pryd a chyfathrebu dwyieithog yn creu pwysau cyflawni gwirioneddol pan fydd amserlenni'n dynn.

Mae ffocws cryfach ar hysbysebu rolau Llais fel 'Cymraeg yn Hanfodol' wedi bod yn llwyddiannus yn ddiweddar wrth benodi ymgeisydd â sgiliau iaith Gymraeg ar lefel arweinyddiaeth yn un o'n rhanbarthau nad oes erioed wedi cael siaradwr Cymraeg o fewn tîm y staff.

Rydym yn mabwysiadu dull dylunio "Cymraeg yn gyntaf" ar gyfer ymgyrchoedd a dangosfyrddau newydd, ac mae ein Grŵp Gwaith Iaith fewnol yn ein helpu i feithrin hyder a chysondeb. Mae hyn yr un mor berthnasol i fformatau cynhwysol eraill, gan gynnwys Hawdd ei Ddarllen a dehongli iaith Arwyddion Prydain, lle mae lle o hyd i ni dyfu.

Mae'r Tîm Gweithredol wedi trefnu hyfforddiant pellach i aelodau staff a nodwyd hyfforddi mewn iaith Arwyddion Prydain ac adroddwyd ar y rhaglen ddatblygu hon i'r Pwyllgor Gweithlu, Tâl a Thelerau Gwasanaeth ddiwedd mis Hydref 2025.

Cymeradwywyd adroddiad blynyddol ar yr iaith Gymraeg gan y Bwrdd yn ei gyfarfod ym mis Medi 2025. Dangosodd hyn gydymffurfiaeth gynyddol gan Llais yn erbyn safonau'r iaith Gymraeg yn ystod y flwyddyn ddiwethaf ac fe nododd feysydd pellach ar gyfer datblygiad parhaus.

Mae risg ar y gofrestr risg gorfforaethol yn cwmpasu'r dimensiynau sy'n ymwneud â'r thema hon – y sgôr risg gyfredol yw 12 (ardal risg felen) – gyda chamau gweithredu ar waith i geisio lliniaru'r risg, yn enwedig o ran gwella ymhellach ein gwaith o ran ein hymrwymiad a'n cyfrifoldebau i'r iaith Gymraeg a hefyd gweithgareddau datblygu mewn meysydd eraill fel iaith Arwyddion Prydain.

Maes risg - Amlygiad i enw da fel sefydliad 'cysylltydd'

Mae Llais yn meddiannu lle unigryw: nid ydym yn rheoleiddiwr, nac yn gorff ymgyrchu, ond disgwylir i ni siarad yn gredadwy ar ran pobl a chymunedau Cymru.

Mae hynny'n ein rhoi mewn perygl i'n henw da o'r ddau gyfeiriad. Os cawn ein gweld fel rhai sy'n rhy gysylltiedig â'r system, mae ein hannibyniaeth yn cael ei chwestiynu. Os cawn ein gweld fel rhai sy'n rhy feirniadol, efallai y byddwn yn colli mynediad at

gyfleoedd a phartneriaethau lle mae newid yn digwydd. Rhaid cynnal a rheoli'r cydbwysedd hwn yn weithredol.

Mae ein mesurau lliniaru yn cynnwys fframio gofalus mewn adroddiadau, gwahanu llais unigol oddi wrth lais cyfunol Llais, a chanolbwyntio ar atebion ar bob dull allanol. Bydd ein gwaith ar lunio galwadau maniffesto cyn etholiadau'r Senedd ym mis Mai 2026 hefyd yn rhoi cyfle pellach i dynnu sylw at ein hannibyniaeth a'n rôl a'n cyfrifoldebau i gynrychioli lleisiau pobl Cymru ynghylch eu profiadau o ofal iechyd a chymdeithasol a'u hawgrymiadau ynghylch yr hyn a fyddai'n gwneud gwahaniaeth iddynt yn eu cymunedau a'r gwasanaethau y maent yn eu derbyn.

Mae codi ymwybyddiaeth bellach yn cael ei wneud ymhlith ein staff a'n gwirfoddolwyr i sicrhau bod pawb sy'n cynrychioli Llais yn ymwybodol o'n rôl a'n statws ac yn atgyfnerthu hyn trwy eu gweithgareddau a'u dulliau ar ran y sefydliad.

Mae sawl risg ar y gofrestr risg gorfforaethol yn ymwneud â'r thema hon – maent yn amrywio rhwng lefelau risg cyfredol o 9 a 12 (meysydd risg melyn), pob un â chamau gweithredu ar waith i geisio lliniaru'r risgiau. Fodd bynnag, cydnabyddir y gellid asesu bod y risg yn y maes hwn wedi cynyddu oherwydd straeon diweddar yn y cyfryngau. Mae camau gweithredu parhaus yn y maes hwn yn cynnwys ein rhaglenni cyfathrebu ac ymgysylltu a datblygu protocolau newydd gyda phartneriaid i egluro ein rôl ac atgyfnerthu ein hannibyniaeth.

Maes risg - Cynaliadwyedd partneriaethau strategol

Mae ein model gweithio yn dibynnu ar gydweithio â byrddau iechyd, awdurdodau lleol, sefydliadau'r trydydd sector, a chyrff cenedlaethol fel Comisiwn Bevan, Arolygiaeth Gofal Cymru, Arolygiaeth Gofal Iechyd Cymru, a'r gwahanol Gomisiynwyr.

Mae'r partneriaethau hyn yn gryf yn gyffredinol, ond mae rhai yn anffurfiol neu'n cael eu gyrru gan gysylltiadau personol. Er enghraifft, mae gwaith yn cael ei wneud gyda Gofal Cymdeithasol Cymru i archwilio cyfleoedd ar gyfer cydweithio, datblygu sesiwn Bwrdd-i-Fwrdd, a fydd yn digwydd ddiwedd mis Chwefror 2026 ac mae gwaith pellach yn cael ei gwblhau ar gytundebau a memoranda dealltwriaeth gydag asiantaethau eraill yng Nghymru.

Mae gofynion rhannu gwybodaeth wahanol wedi cyflwyno rhai heriau ymarferol yn ddiweddar wrth fwrw ymlaen â'n hymrwymiaadau partneriaeth â Chomisiwn Bevan. Mae trefniadau wedi'u rhoi ar waith i archwilio atebion drwy drafodaethau ag arweinwyr llywodraethu gwybodaeth.

Mae trosiant staff mewn sefydliadau partner (yn enwedig ar lefelau uwch) yn peri risg o golli perthnasoedd gwaith allweddol a chof sefydliadol. Gall hyn arafu cynnydd neu orfodi ailgyflwyno ein pwrpas. Mae lliniaru yn cynnwys ffurfioli perthnasoedd drwy brotocolau a rennir, memoranda dealltwriaeth, aros yn weladwy mewn grwpiau strategol, a sicrhau bod rhanddeiliaid newydd yn cael gwybod yn gyflym am ein rôl a'n heffaith. Mae hyn yn cael ei ddatblygu ar lefel Cymru gyfan ac ar lefel ranbarthol gyda phartneriaid a thrwy bartneriaethau pwysig.

Mae rhai risgiau ar y gofrestr risg gorfforaethol yn ymwneud â'r thema hon gyda sgoriau rhwng lefelau risg cyfredol o 12 a 16 (meysydd risg melyn ac ambr). Mae camau gweithredu ar waith i geisio lliniaru'r risgiau. Mae'r rhain yn cynnwys cysylltu'n rheolaidd â phartneriaid, yn enwedig sefydliadau iechyd a gofal cymdeithasol, mynychu Byrddau Partneriaeth Rhanbarthol yn rheolaidd ac ymgysylltu â rhwydweithiau allweddol fel Grŵp Cyfarwyddwyr Cynllunio'r GIG.

Maes risg - Ansefydlogrwydd polisi a blaenoriaethau sy'n newid

Wrth i agendâu polisi esblygu a newid, mae risg y bydd blaenoriaethau yr ydym wedi adeiladu ein cynlluniau o'u cwmpas (e.e. diwygio cwynion, cynhwysiant digidol, siarteri llais cleifion) yn cael eu newid neu eu hail-lunio yng nghanol y flwyddyn. Bydd hyn yn effeithio ar effaith a pherthnasedd ein hallbynnau. Er mwyn lliniaru'r potensial ar gyfer y newid hwn, rydym yn cynnal hyblygrwydd yng nghwmpas ein prosiectau, yn sicrhau aliniad clir â nifer o nodau'r Rhaglen Lywodraethu lle bo'n briodol, ac yn adeiladu ein cynllun blynyddol mewn ffyrdd a all fod yn hyblyg i ymateb i drawsnewidiadau a newidiadau polisi.

Rydym hefyd yn ymwybodol y cynhelir etholiad y Senedd yng ngwanwyn 2026 a byddwn yn dechrau cyfnod cyn yr etholiad. Cydnabyddir y gall y cyfnod cyn yr etholiad effeithio ar gwmpas a chyflymder datblygu polisiâu a gallai hyn effeithio ar y proffil risg

a'r asesiadau cysylltiedig. Mae yna hefyd y cyfle i fframio dulliau polisi yng Nghymru ar ôl yr etholiad a rhaid i Llais fod yn barod i allu ymgysylltu yn y newidiadau hyn a gweithio gyda phobl Cymru ynghylch yr hyn y gallai hyn ei olygu i'w gwasanaethau iechyd a gofal cymdeithasol a pharhau i ddarparu cyfleoedd i bobl Cymru rannu a thynnu sylw at eu profiadau.

Mae nifer o risgiau ar y gofrestr risg gorfforaethol yn cwmpasu'r thema hon gyda sgoriau rhwng lefelau risg cyfredol o 12 a 16 (meysydd risg melyn ac ambr). Mae camau gweithredu ar waith i geisio lliniaru'r risgiau. Mae'r rhain yn cynnwys ymgysylltu'n weithredol â'n Tîm Partneriaeth Llywodraeth Cymru ac ymwybyddiaeth o'r rhaglen ddeddfwriaethol.

Gwneir gwaith ar sganio gorwel polisi ac ymgysylltu'n weithredol wrth asesu cynigion polisi newydd a chynnal asesiadau i roi adborth gan Llais yn seiliedig ar adborth a phrofiadau pobl Cymru a gynhyrchir trwy ein gwaith fel sefydliad.

Maes risg - Risg ymgysylltu gwirfoddolwyr a phrofiad byw

Mae hygredd Llais yn dibynnu nid yn unig ar yr hyn a wyddom, ond sut a wyddom, a chan bwy. Mae gwirfoddolwyr a phobl sydd â phrofiad byw yn dod â mewnwelediad hanfodol, gan olygu bod angen cefnogaeth, adborth a dylanwad ystyrlon arnyn nhw i aros yn ymgysylltu.

Mae risg i enw da a risg foesegol wrth ymgynghori heb weithredu, neu wrth greu perthnasoedd lle mae pobl yn teimlo bod eu cyfraniadau'n cael eu tanbrisio neu'n symbolaidd.

Ein hymateb yw adeiladu dolenni adborth i bob ymgysylltiad, cryfhau ein cynnig dysgu gwirfoddol, a gwreiddio cyd-gynhyrchu lle bo modd, yn hytrach na defnyddio ymgynghori fel ôl-ystyriaeth. Byddwn yn canolbwyntio ar ein gallu i wneud hyn yn dda.

Bydd y rhaglen iechyd a gofal cymdeithasol a garem yn gyfrannwr sylweddol yn y maes hwn o'n gwaith a darparwyd trafodaethau a diweddariadau pellach i'r Bwrdd yn ei gyfarfod ym mis Medi 2025 a darperir adroddiadau pellach wrth i'r rhaglen ddod i ben a'r allbynnau allweddol gael eu llunio.

Mae risg bwrpasol ar y gofrestr risg gorfforaethol i gwmpasu'r thema hon gyda sgôr gyfredol o 12 (ardal risg felen). Mae camau gweithredu ar waith i geisio lliniaru'r risg hon. Mae hyn yn cynnwys y gwaith sydd wedi'i wneud ar weithredu'r strategaeth gwirfoddolwyr, y rhaglen sefydlu gwirfoddolwyr newydd, ymgysylltiad gweithredol gwirfoddolwyr yng ngwaith Llais, yn enwedig drwy ymgysylltu rhanbarthol a sicrhau bod gan wirfoddolwyr fynediad at ddysgu cynhwysfawr ar gyfer eu gwaith gyda Llais ar iechyd a gofal cymdeithasol.

Maes risg - Risg ddigidol a seiber

Wrth i Llais ehangu ein defnydd o dechnoleg, mae'r risg seiber yn cynyddu. Gallai toriad, hyd yn oed data nad yw'n bersonol, niweidio ymddiriedaeth. Rydym yn trin symiau sylweddol o ddeunydd naratif sensitif gan aelodau'r cyhoedd. Rydym yn lliniaru'r risg hon drwy lynu wrth ofynion deddfwriaethol, canllawiau cenedlaethol, datblygu a chyflwyno hyfforddiant gorfodol, cwblhau ardystiad Cyber Essentials ac ISAME lefel 2, a thynhau rheolaethau mynediad ar gyfer offer dangosfwrdd ac ymgysylltu.

Comisiynodd Llais asesiad TG, seiberddiogelwch/diogelwch dan arweiniad allanol. Adroddwyd ar allbynnau'r asesiad ymgynghorol hwn i'r Pwyllgor Archwilio a Sicrwydd Risg mewn sesiwn arbennig ddechrau mis Awst 2025. Mae arbenigedd strategol a chefnogaeth ychwanegol ar gyfer ein trefniadau digidol wedi'u sicrhau ar gyfer y sefydliad fel rhan o'r trefniadau dros dro newydd.

Mae amrywiaeth o waith adfer a datblygu ar y gweill i sicrhau'r lefelau ardystio gofynnol, sicrhau bod ein systemau digidol yn gadarn gyda gwiriadau a chydbwyseddau systemau clir ac i ddatblygu strategaeth glir sy'n alinio ein datblygiadau digidol a TG â'n strategaethau a'n cynlluniau sefydliadol ehangach.

Ar hyn o bryd mae gennym waith sicrwydd a datblygu yn cael ei wneud yn y sefydliad ar lywodraethu gwybodaeth i sicrhau bod gennym y fframwaith, y polisïau, y systemau a'r prosesau cywir i gefnogi ein gweithgareddau a'n risgiau cysylltiedig orau ac mae Cyfarwyddwr Llywodraethu Corfforaethol/Ysgrifennydd y Bwrdd wedi cwblhau hyfforddiant ardystiedig Uwch Berchennog Risg Gwybodaeth (SIRO) yn llwyddiannus yn ddiweddar. Mae hyfforddiant ardystiedig hefyd wedi'i sicrhau ar gyfer ein Swyddog Diogelu Data Dros Dro.

Hefyd, mae ystod o ddysgu a chodi ymwybyddiaeth yn digwydd ar draws Llais, fel rhan o'r rhaglen waith hon i sicrhau bod yr holl staff yn gwbl ymwybodol o'u cyfrifoldebau a'u ffyrdd o ymateb pe bai toriad data yn digwydd. Mae'r codi ymwybyddiaeth hwn yn adeiladu ar y dysgu electronig ar-lein y mae'n ofynnol i bob aelod o staff ei gwblhau.

Mae nifer o risgiau ar y gofrestr risg gorfforaethol yn cwmpasu'r thema hon gyda sgoriau rhwng lefelau risg cyfredol o 15 a 20 (meysydd risg coch). Mae camau gweithredu ar waith i geisio lliniaru'r risgiau. Mae'r rhain yn cynnwys cael achrediad Cyber Essentials ac achrediad Lefel 2 IASME i adeiladu ar gyflawniad dyfarnu'r dyfarniad cychwynnol mewn Cyber Essentials. Mae cyngor arbenigol allanol wedi'i gymryd ac wedi'i adrodd i'r Pwyllgor Archwilio a Sicrwydd Risg drwy sesiwn sicrwydd arbennig ychwanegol a bydd cynllun yn dilyn yr asesiad hwn yn cael ei weithredu yn y sefydliad. Mae arbenigedd a chefnogaeth strategol hefyd wedi'u sicrhau ar gyfer y sefydliad yn ystod y mis diwethaf, ac mae ystod o waith cydgrynhoi a datblygu ar y gweill.

2. Uchafbwyntiau risg yn ôl blaenoriaeth strategol yn y Cynllun Blynnyddol 2025/2026

Isod, er gwybodaeth, mae'r asesiad cychwynnol a gynhaliwyd gan y tîm gweithredol yn erbyn y risgiau strategol yn ein cynllun blynnyddol ar gyfer 2025/2026. Mae'r asesiadau hyn yn darparu'r cyd-destun ar gyfer y gwaith parhaus sy'n cael ei wneud gan y tîm gweithredol a thimau ar draws Llais i weithredu ein cynllun blynnyddol.

Blaenoriaeth 1: Gyrru sgwrs genedlaethol am ddyfodol iechyd a gofal cymdeithasol

Mae'r flaenoriaeth hon yn dwyn ynghyd ein gwaith mwyaf gweladwy, sy'n wynebu'r genedl, wedi'i angori gan yr ymgyrch *Hawliau | Disgwyliadau | Cyfrifoldebau* (H | D | C). Mae'r rhaglen aml-gam hon yn cynnwys ymgysylltu â'r cyhoedd, trafodaethau gyda rhanddeiliaid, a'r posibilrwydd o gyhoeddi fframwaith a rennir ar gyfer yr hyn y gall pobl ei ddisgwyl gan wasanaethau iechyd a gofal cymdeithasol yng Nghymru.

Mae prosiectau fel ein hadolygiad o Hybiau Gofal Integredig, digwyddiad cenedlaethol "Lleisiau dros Newid", a gwaith ar y cyd â Chomisiwn Bevan – Cerdded yn eich esgidiau, yn ymuno ag ef.

Mae risgiau yn y maes hwn yn cynnwys:

- **Dryswch o ran negeseuon**, gydag ymgyrchoedd cyhoeddus gan Llais yn rhedeg ochr yn ochr â "Fy Llais, Fy Newis" Llywodraeth Cymru, gan arwain at orgyffwrdd posibl a gwanhau'r effaith.
- **Blinder ymgysylltu**, yn enwedig ymhlith pobl a grwpiau sydd eisoes wedi cyfrannu at nifer o ymgynghoriadau cenedlaethol yn ystod y blynyddoedd diwethaf.
- **Amseru gwleidyddol**, gan y bydd angen datblygu unrhyw allbynnau arwyddocaol sy'n gofyn am ymateb neu ddylanwad Gweinidogol cyn i'r cyfnod cyn-etholiad ddechrau ar ddechrau 2026.
- **Dirlawnder data**, lle rydym yn casglu mewnwelediadau pwerus, ond mewn perygl o golli eglurder yn yr hyn rydym yn gofyn i benderfynwyr ei wneud ag ef.

Rydym yn lliniaru'r risgiau hyn drwy gydlynw'n agos â phartneriaid cenedlaethol, symleiddio negeseuon ein hymgyrch, defnyddio fformatau hygyrch lluosog (gan gynnwys opsiynau technoleg isel fel arolygon ffôn ac arolygon Hawdd eu Darllen), a chanolbwyntio ar argymhellion ymarferol, dan arweiniad pobl, sy'n parhau i fod yn berthnasol waeth beth fo newid gwleidyddol, sy'n cael eu halinio yn ein manifestio yn galw am waith datblygu.

Blaenoriaeth 2: Gwthio am Wasanaethau sy'n Diwallu Anghenion Pobl

Dyma 'ystafell injan' ein gwaith statudol sy'n cwmpasu eiriolaeth cwynion, cynrychioliadau ac ymgysylltu lleol sy'n sbarduno adborth systemig. Mae'n cynnwys ein hadolygiadau thematig parhaus, rhaglen Uwchgynadledau Iechyd a Gofal Cymdeithasol Rhanbarthol newydd, a graddio *Lleisiau Mamolaeth a Newyddenedigol Cymru* i fod yn blatfform cenedlaethol cryfach.

Mae risgiau yn y maes hwn yn cynnwys:

- **Cyfyngiadau ar gyflymder cyflawni** oherwydd cynhwysedd dadansoddi cyfyngedig, yn enwedig wrth i adolygiadau thematig ddod yn fwy manwl a bod mwy o ofyniad i ddadansoddi data.
- **Ymgysylltiad anghyson gan bartneriaid**, yn enwedig gan gyrff gofal cymdeithasol, lle mae perthnasoedd presennol yn fwy newydd ac wedi'u hymgorffori llai.
- **Diogelu a chyfrinachedd**, yn enwedig wrth ddelio â naratifau sensitif iawn fel colli mamolaeth neu fethiannau gofal difrifol.
- **Blinder ar uwchgynadleddau**, gyda rhai Byrddau Iechyd neu Fyrdau Partneriaeth Rhanbarthol o bosibl yn amharod i ymrwymo i haen arall o gyfarfodydd.
- **Gorddibyniaeth ar unigolion**, nid ydym yn sefydliad mawr, mae absenoldeb posibl unigolion yn cael ei deimlo'n gryf ac yn effeithio ar y rhaglen waith.

Rydym yn ymateb drwy sicrhau cynhwysedd ychwanegol lle bo angen, partneru â sefydliadau trydydd sector dibynadwy, a chyd-gynllunio ein uwchgynadleddau i sicrhau eu bod yn teimlo'n berthnasol ac yn ddefnyddiol i bartneriaid. Rydym hefyd yn cyflwyno ein darpariaeth fesul cam, gan flaenoriaethu pynciau amserol, ymarferol, a phynciau sy'n berthnasol yn wleidyddol. Rydym hefyd yn cynnal amrywiaeth o hyfforddiant a chodi ymwybyddiaeth ychwanegol ar draws y sefydliad, yn enwedig o ran hyfforddiant ymwybyddiaeth diogelu a gofal cymdeithasol.

Blaenoriaeth 3: Cydweithio'n Well

Mae'r maes hwn yn canolbwyntio ar sut rydym yn meithrin partneriaethau cynaliadwy â chymunedau ac yn cryfhau lleisiau'r rhai sy'n cael eu clywed yn llai. Mae prosiectau allweddol yn cynnwys ein *Rhaglen Plant a Phobl Ifanc*, Mapio Cymunedol, a'n Rhaglen Gwirfoddoli.

Mae risgiau yn y maes hwn yn cynnwys:

- **Cymhlethdodau diogelu** wrth ymgysylltu â phobl ifanc a pheidio â chael y sgiliau a'r profiad cywir.
- **Recriwtio gwirfoddolwyr**, diffyg pobl yn gwirfoddoli, yn golygu efallai nad oes gennym grŵp gwirfoddolwyr sy'n adlewyrchu ein poblogaethau lleol.
- **Ymgysylltiad anwastad**, gyda grwpiau trefol, sydd wedi'u rhwydweithio'n dda, yn fwy tebygol o gael mynediad at gymorth na chymunedau ynysig neu wedi'u hymylu.
- **Pwysau amser** - yn cyfyngu ar gyfleoedd i gydweithio.
- **Tocynistiaeth anfwriadol**, os na chynhelir ymdrechion cyd-gynhyrchu y tu hwnt i'r cyfnod ymgysylltu cychwynnol, rydym mewn perygl o ymddangos fel pe baem yn gwneud ymdrechion symbolaidd yn unig i wneud pethau.

Rydym yn mynd i'r afael â'r risgiau hyn drwy gryfhau protocolau diogelu, cynnig rolau gwirfoddol mwy hyblyg yn rhagweithiol (e.e. micro-wirfoddoli), dyrannu cefnogaeth fwy rhagweithiol i grwpiau gwledig neu grwpiau heb gynrychiolaeth ddigonol, a buddsoddi mewn cyd-gynhyrchu gwirioneddol o'r cychwyn cyntaf, yn enwedig ar gyfer grwpiau, fel plant a phobl ifanc.

Blaenoriaeth 4: Helpu pobl a gwasanaethau i ddefnyddio technoleg mewn ffyrdd sy'n gweithio iddyn nhw

Mae'r maes hwn yn adlewyrchu rôl gynyddol trawsnewid digidol yn ein gwaith a'r systemau yr ydym yn dylanwadu arnynt. Mae'n cynnwys datblygu dangosfyrddau cyhoeddus a mewnol, ein cyfranogiad yn y Gynghrair Cynhwysiant Digidol, a gwaith deallusrwydd artifisial (AI) sydd ar ddod gyda pholisi newydd ar gyfer Llais yn cael ei lunio i'w ystyried.

Mae risgiau yn y maes hwn yn cynnwys:

- **Allgáu digidol**, gyda rhai unigolion a chymunedau yn dal i wynebu rhwystrau sylweddol i gymryd rhan mewn ymgysylltiad ar-lein neu gael mynediad at wasanaethau digidol.
- **Diogelu data**, bygythiadau posibl i gyfrinachedd, uniondeb ac argaeledd data a rhyddhau, datgelu a/neu ddinistrio data heb awdurdod.
- **Gor-addewid**, yn enwedig o ran defnyddio deallusrwydd artiffisial, lle gall disgwyliadau fod yn fwy na'r hyn sy'n ymarferol neu'n ddiogel.
- **Gorlwytho o offer**, gyda staff yn wynebu gormod o systemau adrodd a dim digon o gefnogaeth i'w defnyddio'n hyderus.

Mae ein strategaeth lliniaru yn cynnwys paru offer digidol â dewisiadau amgen nad ydynt yn ddigidol bob amser (e.e. adborth post, llinellau ffôn), ymgorffori rheolaethau mynediad yn seiliedig ar rolau ar gyfer data sensitif, darparu canllawiau iaith bob dydd ar gyfer unrhyw weithgaredd a fframwaith polisi sy'n ymwneud â deallusrwydd artiffisial, a dilyniannu cyflwyniadau dangosfwrdd gyda hyfforddiant clir, byr.

Blaenoriaeth 5: Tyfu a gwella fel sefydliad.

Mae'r flaenoriaeth hon yn sail i'r cynllun cyfan. Mae'n cynnwys datblygiad parhaus ein rhaglen dangosfwrdd perfformiad mewnol, datblygu a gweithredu Strategaeth Lleoli, cyflawni ein cynlluniau diwylliant a gallu ("Un-Llais"), gwella agoredrwydd a thryloywder ein llywodraethu ac integreiddio egwyddorion ecwiti, amrywiaeth a'r iaith Gymraeg i'n gwaith bob dydd.

Mae risgiau yn y maes hwn yn cynnwys:

- **Llithriad yn yr amserlen**, gofynion cystadleuol, absenoldebau staff, diffyg amser i staff ymgysylltu â datblygiadau.
- **Blinder sefydliadol**, wrth i staff addasu i systemau newydd, aelodau tîm newydd, a newidiadau ehangach.

- **Bylchau**, yn enwedig lle nad yw'r gallu i recriwtio neu ddysgu a datblygu wedi dal i fyny â'n hanghenion a'n huchelgeisiau eto.
- **Cydbwysu datblygu a chyflawni**, mae gennym angen datblygu mawr ar draws sgiliau, prosesau, systemau a pholisïau, ond hefyd disgwyliad i barhau i gyflawni effaith. Mae angen i ni hefyd sicrhau bod trefniadau llywodraethu da yn cael eu gweld fel galluogwr i helpu ein pobl i wneud y pethau cywir yn y ffyrdd cywir.

Rydym yn ymateb drwy ddilyniannu newid mewnol yn bragmatig, llenwi ôl-gyrsiau wedi'u targedu lle mae bylchau'n ddifrifol, buddsoddi yn ein proses ymsefydlu ar gyfer dechreuwyr newydd, a thryloywder gyda'r Bwrdd ynghylch meysydd lle mae angen buddsoddiad neu amser ychwanegol arnom.

Ar gyfer pob maes risg, mae hefyd yn amlwg bod y risgiau hyn yn cael eu hasesu mewn amgylcheddau mewnol ac allanol deinamig yn benodol, lle bydd ffactorau a phenderfyniadau newydd a wneir gan eraill yn effeithio ar lefel y risgiau i Llais.

Casgliad

Cydnabyddir y gallai'r camau a'r lliniaru a nodwyd gan Llais gynnal risgiau ar lefelau cychwynnol yn unig ac na fyddant yn eu lleihau fel y disgwyliwyd oherwydd ffactorau mewnol, yn enwedig staffio ac amgylchedd allanol sy'n newid yn barhaus, yn enwedig wrth i ni agosáu at etholiadau'r Senedd yn 2026. Felly mae'n bwysig bod rheoli risg yn parhau i fod yn broses weithredol i'r sefydliad, pob un o berchnogion y risg, ac yn nodweddion allweddol mewn cyfarfodydd gweithredol a rheoli.

Mae'r dangosfyrddau risg a'r adroddiadau naratif yn parhau i fod yn bwysig wrth amlygu cynnydd gyda risgiau a nodwyd a llunio risgiau newydd a allai fod wedi'u nodi. Byddant hefyd yn rhoi trosolwg o broffil risg y sefydliad a lle mae newidiadau wedi digwydd ac a yw'r camau gweithredu a nodwyd wedi cael yr effeithiau disgwyliedig.

Mae risg yn parhau i fod yn nodwedd bwysig o drefniadau llywodraethu a sicrwydd y Bwrdd a'i bwyllgorau. Mae'r Tîm Gweithredol yn cydlynu'r gwaith sefydliadol ar reoli risg ac fel yr adroddwyd uchod, adeiladodd rwydwaith newydd o gofrestrau risg, gan geisio ymgorffori rheoli risg gweithredol yn swyddogaethau dyddiol Llais a bydd yn datblygu adrodd gwell i'r Bwrdd a'i bwyllgorau. Bydd y Pwyllgor Archwilio a Sicrwydd Risg yn parhau i ymgysylltu â fframwaith risg Llais a'i graffu. Yn gynyddol hefyd, bydd y Pwyllgor Gweithlu, Tâl a Thelerau Gwasanaeth yn monitro risgiau sy'n ymwneud â'i gylch gwaith.

Mae gan y Rheolwr Llywodraethu a Risg ochr yn ochr â'r Cyfarwyddwr/Ysgrifennydd Llywodraethu Corfforaethol rolau pwysig wrth hwyluso a chydlynu'r trefniadau hyn a gwnaed cynnydd da yn ystod y misoedd diwethaf wrth i drefniadau newydd gael eu datblygu a'u hymgorffori ymhellach.

Mae'r gweithdy risg sefydliadol wedi'i ohirio ar awgrym y Pwyllgor Archwilio a Sicrwydd Risg ac mae bellach yn mynd i gael ei gynllunio ar gyfer dechrau'r flwyddyn newydd. Bydd hyn yn ymgysylltu ag aelodau'r bwrdd, cydweithwyr ar draws y sefydliad a phartneriaid i drafod rheoli risg, i brofi trefniadau newydd, addasu lle bo angen a gweithredu datblygiadau pellach, megis y cyfleoedd a gyflwynir gan y modelau sy'n seiliedig ar gryfderau a gynigir yn y strategaeth newydd.

Y bwriad yw cyd-fynd â'r gweithdy hwn hefyd â chyfarfod o Dîm Arwain i sicrhau ymgysylltiad arweinwyr yn ein rhanbarthau yn ogystal â chynrychiolwyr o swyddogaethau cenedlaethol. Bydd y dyddiad yn cael ei gadarnhau cyn gynted â phosibl.

Argymhellion/ Recommendations

Gofynnir i'r Bwrdd nodi'r adroddiad risg naratif hwn sy'n darparu'r asesiad o'r risgiau allweddol i'r sefydliad a'r rhai yn erbyn methu â chyflawni'r Cynllun Blynyddol y cytunwyd arno. Hefyd i nodi'r datblygiadau pellach a gynlluniwyd i'r dull rheoli risg yn unol â gweithredu'r strategaeth rheoli risg newydd, Fframwaith Sicrwydd y Bwrdd ac adrodd yn erbyn yr OKR a'r rhwydwaith newydd o adroddiadau dangosfwrdd a'r cynnydd a wnaed yn ystod y misoedd diwethaf.